

Klimat- och näringslivsdepartementet
Helena Strömbäck
helena.stromback@regeringskansliet.se

Remissyttrande över delbetänkandet En ny beredskapssektor - för ökad försörjningsberedskap (SOU 2024:19)

Sammanfattning

Energimyndigheten tillstyrker delbetänkandets förslag.

Energimyndigheten vill betona betydelsen av att uppbyggnaden av beredskapsförmågan hanteras med utgångspunkt i att aktivt söka tillvarata de synergimöjligheter som finns i relation till de energipolitiska grundpelarna, dvs försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet.

Därutöver framför Energimyndigheten synpunkter beträffande ytterligare åtgärder inom försörjningsberedskapen, behovet av förtydligande kring begreppet industri, behovet av större tydlighet vad gäller ansvaret för byggnads- och reparationsberedskapen samt betydelsen av trygg kemikalieförsörjning. Avslutningsvis lyfts behovet av fortsatt goda förutsättningar för effektiv kommunikation och samverkan mellan sektors- och beredskapsansvariga givet ett växande antal aktörer och sektorer med ansvar för totalförsvarets utveckling.

Energimyndighetens ställningstagande

Tillskapandet av beredskapssektor för industri, bygg och handel

Energimyndigheten tillstyrker det väl motiverade förslaget.

Sektorsansvar och beredskapsansvar

Energimyndigheten tillstyrker det väl motiverade förslaget.

Byggnads- och reparationsberedskap

Energimyndigheter tillstyrker förslaget att Tillväxtverket och Boverket får ett ansvar för byggnads- och reparationsberedskapen inom sina respektive verksamhetsområden tills dess att det är beslutat hur den övergripande ansvarsstrukturen och formerna för byggnads- och reparationsberedskapen ska se ut.

Energimyndigheten uppfattar dock delbetänkandets slutsatser och förslag gällande byggnads- och reparationsberedskap som något motsägelsefulla. I delbetänkandets stycke 2.3.2 respektive ett par formuleringar i 2.5.1 uppstår ett tolkningsutrymme. Till exempel skulle Energimyndigheten och dess beredskapsmyndigheter kunna förstås som tilltänkt ansvarig för byggnads- och reparationsberedskap inom energisektorn vilket förmodligen inte är avsikten. Av stor betydelse, oberoende av vilken/vilka myndigheter som tilldelas ansvar, är att Energimyndigheten i dialog med branschens företrädare har förutsättningar att söka formulera funktionskrav som bidrar till en trygg energiförsörjning. Detta fordrar ett helhetsperspektiv där förhållanden i så väl fred, kris och krig ingår som planeringsförutsättningar. Dialogen med marknadens aktörer behöver alltså kunna föras sömlöst i detta avseende. Slutbetänkandet behöver även beakta det faktum att Svenska Kraftnät redan har tagit ansvar för elförsörjningen enligt deras redovisning ”1000 hjältar för ett lysande Sverige” och arbetar nu med att utöka reparationsberedskapen för ledningar och stationer.

Delbetänkandets resonemang om betydelsen av stärkt beredskap inom utrikeshandel, personalförsörjning under höjd beredskap samt tillsyn av barn och elever

Energimyndigheten delar uppfattningen att dessa områden är viktiga för försörjningsberedskapen.

Begreppet industri

Delbetänkandets användande av begreppet industri är inte tydligt definierat. Det kan vid läsning av delbetänkandet, och mot bakgrund av begreppets historiska användning, ge intryck av att exklusivt avse framställning av materiella produkter. Men med tanke på att, (till exempel) de flesta maskiner förutsätter någon slags mjukvara kan det också tänkas vara underförstått att definitionen är vidare än så. Tjänsteproduktion har i vilket fall till del en annan logik än varuproduktion varför en större klarhet kan vara betydelsefull på denna punkt.

En annan fråga som vid läsning av delbetänkandet väcks är, analogt med resonemanget ovan, hur energisektorn ska betraktas i förhållande till begreppet industri, då den i produktionsstadiet utgör en, i traditionell mening, tydligt industriell verksamhet, samtidigt som slutprodukten av konsumenterna i många fall kan uppfattas som en tjänst. Energimyndigheten anser av dessa skäl att begreppet industri behöver bli närmare utvecklat i utredningens slutrapport.

Kemikalieförsörjning

Energimyndigheten delar delbetänkandets slutsats att ansvaret för kemikalieförsörjning bör lösas skyndsamt eftersom frågan är av stor betydelse för energiförsörjningen.

Beredskap, ökad konkurrenskraft och klimatomställning

Energimyndighetens uppdrag är att förena ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet i energisystem, som är hållbara och kostnadseffektiva med en låg påverkan på hälsa, miljö och klimat, och vill

därför betona vikten av ett tydligt hållbarhetsperspektiv i utredningens återstående arbete så att möjligheten att aktivt tillvarata möjliga synergieffekter mellan höjd beredskap, ökad konkurrenskraft och klimatomställning blir belyst på ett tillfredsställande sätt.

Behovet av en fortsatt effektiv kommunikation och samverkan

Energimyndigheten ser positivt på att fler samhällssektorer blir föremål för beredskapsplanering. Med ökande antal beredskapssektorer följer samtidigt en ökande grad av komplexitet. Det kan mot bakgrund av detta vara motiverat att i slutrapporten beröra förutsättningarna för fortsatt effektiv kommunikation och samverkan i relation till de sammanhang som redan har etablerats med detta syfte.

Beslut i detta ärende har fattats av t.f. generaldirektör Peter Engdahl.

Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit, t.f. avdelningschef Titti Norlin, Avdelningen för energiberedskap samt t.f. chefsjurist Rickard Faivre. Föredragande har varit handläggare Patrik Ståhl, Avdelningen för energiberedskap.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift.